

Gazet Qazaqstan Jýmalistikä Akademiasynyň "Altyn Juldyz", Qazaqstan Jýmalister odaǵupuň
Turar RYSQULOV jáne Sattar ERÝBAEV atyndaǵy sylyqtarynyň, "Altyn jýrek" sylygumyň ىегерى

Шындағанда шындалған

№47 /Särseńbi/ 24 qarasha 2021 ж.

КИЕЛІ МЕКЕНДІ ДАМЫТУДЫН ЕКІНШІ КЕЗЕҢІ ЖУРУДЕ

Түркістан қаласы облыс орталығы атанғалы қаланың екінші тынысы ашылды. Тарихтың парактарына таңбаланған үш жылда рухани орда танымастай түрленді. Ал тәуелсіздіктің 30 жылында аймақта да атқарлыған ауқымды жұмыстар жетіп артылады. Бұл туралы өткен аптада ҚР Президенті жаңындағы Орталық коммуникациялар қызметі алаңында Түркістан облысының әкімі Әмірзак Шөкеев «Мемлекет басшысының Жолдауы аясындағы өңірдің дамуы туралы» өткен брифинг кезінде айтты.

«Был — Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы.

Тарих көзімен қаралғанда, аз гана мерзімде жаңашыл мемлекетті міздің негізі қаланды, қогамдық сана жаңғырды, Отанымыз өркендеді. Алған асуларымыз мен шыққан биқтерімізді Елбасының есімімен бірге айтудың тарихи негізі бар. Тәуелсіздік жылдарда жалпы халықтың өл-ауқаты жақарды. Өр өңірде ірі жобалар іске асырылды. Мәселен біздің өңірде ірі экспорттаушыларға айналған «Кентау трансформатор зауыты», «ҚазақБитум», «Күйдірлген кірпіш өнімдерін шыгаратын Бекей», «Нимекс мақта тазалау зауыты», «Мақта өңдеу зауыты», «Ордабасы құс фабрикасы», «Құргақ түйе сүтінің үнтагын шыгаратын Golden Camel», «Балық өнімдерінің өндірісі Хамит и К», «DalaFruit» сияқты компаниялар құрылды. Бұл экономикалық есімнің жарқын көрсеткіші болды. Бұдан басқа 300-ге жуық кәсіпорын ашылып, онда 23 мыңға жуық адам жұмыс атқаруда», — деді облыс әкімі.

Әмірзак Шөкеев индустримальдыру жылдары (2010-2020 ж.) 140,5 млрд. теңгеge 122 жоба іске асырылып, 7 340 тұрақты жұмыс орны ашылғанын атап өтті. Индустримальдыру картасы аясында жобаларды іске асыру бұрын өзімізде өндірілмейтін және негізінен экспортқа бағытталатын 12 өнім түрі бойынша өндірісті дамытуға мүмкіндік берді.

«Кенестік заманда жузеге аспай, арманға айналған жобаларды атап айтсақ, Сырдария өзенінен «Тәуелсіздік көпірі» салынды. Бұл көпірдің маңыздылығы — збек-

станмен шекаралас орналасқан Жетісай және Мақтаарал аудандарын республикалық А-15 автожолымен тікелей байланыстыруга мүмкіндік берді. Бұған қоса, Жетісай мен Мақтаарал халықын Шардарда су қоймасы арқылы облыс орталығымен байланыстыратын «Арнасай айналма жолы» пайдалануга берілді. Ташиент, Алматы және Қызылорда бағытында «Батыс Европа-Батыс Қытай халықаралық транзиттік көлік дәлізі» салынды. Түркістан облыс орталығына айналды. Бұл — Тәуелсіздіктің айтарлық біржемісі деп санаймыз», — деген өнір басшысы Сырдария бойындағы елді мекендерді су тасқынан коргауышын «Коксарай» су реттегіші мен «Бейнеу-Бозой-Шымкент» газ магистралының салынуын да тәуелсіздіктің ең үлкен жемістері деп атады.

Туристердің саны артты
Түркістан облысында биылды жылғы он айда облысқа 1,3 миллионнан астам қонақ келген. Пан-

катар, жаңа қонақүйлердің құрылышына инвесторлар тарту, туристердің келуіне онтайлы жағдай жасау жұмыстары жүргізілді. Бұл туралы Орталық Коммуникациялар қызметі алаңында өткен брифингте Әмірзак Шөкеев мәлім етті.

«Был қарантиндік шаралар жеңілдегеннен кейін Түркістан қаласында бірқатар халықаралық іш-шаралар өтті. Оның ішінде алты елдің парламенттері өкілдерінің қатысуымен өткен ТүркПА сессиялары, түркітілдес елдер өкілдеріне айналған медиа-форумды атап өттеге болады. Туристік компаниялар мен түркітілдес елдердің өкілдері, «Ұлы Жібек Жолы — ұлы мұра» халықаралық форумы және өзге де шаралар келушілер санының артуына ықпал еткен», деді облыс басшысы өз сөзінде.

Атап өтейік, облыс туризм саласын үздіксіз дамыту арқылы 2025 жылы туристер ағыны мен келушілер санын 2 жарып млн. адамға арттыруды жоспарлап отыр.

Жалғасы 2-ші бетте

ЖОЛАЙРЫҚ - КӨЛІК ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ КЕПТЕЛЕССІЗ ЖУРУІНЕ СЕПТІГІН ТИГІЗЕДІ

Қарашаның 23 күні жоспарга сай Қонаев пен Рысқұлов көшесіндегі жолайрық құрылышының жұмысы аяқталып, өткілінің бірліді. Салтанатты шарага қала әкімі Мұрат Әйтебеков арнайы қатысты.

Здерізге белгілі, Рысқұлов — Қонаев көшелерінің қызындығы жолайрық жобалық-сметалық құжаттама бойынша 2 жылға жоспарланған болатын. Алада қала орталығындағы ынгайсыздықтарды ерте-рекжо үшін, құрылыш жұмыстарының мерзімі қысқартылып, неғізгі жұмыстар ағымдагы жылды аяқталды. Бұғынгі күні Қонаев даңғылы арқылы және Рысқұлов көшесі Байтұрсынов көшесінен Дулати көшесі багытында көліктер қозгалысы үйімдестірылған. Ағымдагы жылдың 23 қарашасынан бастап, «Жұлдызды 30 күн» іш-шарасы аясында атап өткен жолайрықта көліктердің қозгалысы барлық багытқа үйімдестірылатын болады. Сонымен қатар жолайрықтың құрамында жаяу жүргіншілердің қауіпсіз қозгалуы мақсатында жер асты жаяу жүргіншілер өтпесі және аяқжол салу жұмыстары атқарылуда. Жыл сонына дейін құрылыш жұмыстары, 95 пайызға аяқталып, 2022 жылы қалған абағтандыру жұмыстары жүргізілетін болады.

Жалпы Шымкент қаласы халық құннен-күнге қатары көбейіп отырган мегаполистердің бірі. Сондықтан да мұнда көлік кептелісі әлі де болса да түпкілікті шешілмеген анық. Сондықтан да жоспарга сай алдагы уақытта әлі қаланың маңызды көшелерінің бірқатарында жолайрық құрылышын жүргізу жоспарланып отыр. Ал бірнеше жолайрықтардың құрылышы аяқталағы болса, алдагы уақытта көлік кептелісін азаяттыны сөзсіз. Бұл дүниежүзі мегаполистеріне тән құбылыс.

«Айғак»-акпарат.

Көне мен қазіргі заман тогысқан өлкесінде. Түркістан өңірі. Рухани орда - Ұлы Жібек Жолының орталығында, мыңдаган жылға жуық тарихы бар мекен. Ҙыл мекен сондай-ақ, республиканың өзге жерлерімен салысырғанда бірегей мәдени мұрасы, дәстүрлі қолөнері, халқының қонақжайлышы және тәтті тагамдарымен ерекшеленеді.

Кентауда ҚАЛАСЫНЫҢ ҚҰПИЯЛАРЫ

Егер агаштың жапырагын жүйліп, зиян тигізсе сол адамның түсіне небір қорқынышты оқиғалар кіреді дейді. Алып агаш қартайғанымен, көгеріп, көктеп тұруға деген құлшынысы жойылмаган. Жаңында Имам Бақыл мазары бар. Саяхатшылардың көпшілігі құран жылға арттырып келеді. Яғни Түркістан облысына қарасты өзге аудандардагы тарихи - архитектуралық ескерткіштері бай өлкелерді туристік бағытқа қосып өз ұсыныстар санын арттыруда. Соның бірі-Түркістан қаласына іргелес жатқан Қаратаудың етегіндегі Кентауда қаласы.

Қарнақтагы қарт агаштың құпиясы. Укаш атасың үлкен мазары мен құдығының қасиеті. Ханның қаны қалған

сынан 50 шақырым қашықта, Серт елді мекенінде орналаскан. Оқ өтпес, қылыш кеспес Алла берген қасиет дарыған Укаш ата заманында алып денелі батыр болған. Дінге қарсы жауалар өлтірмекке бекінгенмен, ешбір амал табалмайды. Тек осал тұсы таң намазын оқығанда бұындары босансып, өлсіз күйге түсетін болған. Бұл құпияны қундердің-құнінде Укаш ата бәйбішесіне ашып айтады. Мұны естіген жауалары намаз оқып отырган сөтін андып, басын шауып түсірген. Бас сүйегі домалап барып, екі қырдан асқан көрінеді. Орнында құдық бар. Ал, денесі жерленген мазар басына 21 метр белгі согылған. Оның себебіне құлақ түрейік.

Мұхаммед Пайғамбардың сеңімді серігі болған Укаш ата құдығы бір тылсым күшке ие. Шелекті теренге тастаганда біреуге су беріледі, біреулер қанша рет тастасада су ілінбейтіні бар. Егер су берілсе онда жолы болыш, бақытты адам деген халық арасында пікір қалыптасқан. Бірақ имамдар құдерді үзбеу керек деп, оның сырын езгеше түсіндірді.

Кентауда Хантагы деген аймақ бар. Ол аймақтың хикаясын білесіз бе? Егер тауына шығып, ханның тагына отырып көрмеген болсаңыз онда багдарлама аясында саяхат жасаңыз. Қалың қатпарлы тарих беттерін параптап, табигаттың тамашасын көзben көрейік деп тау басына өрмеледік. Көрінген таудың альстығы жоқ емес пе, білік шынға шығайық деп келеміз. Туризмін жаунарына айналған жұмбақ жаратылысқа

Хантагының хикаясы. Ащысайга апарар таңгажайып жол. Мұның барлығы туристер үшін гажайып мекен деп айтсақ артық айтпагандығымыз.

Қарнақтагы қарт агаштың құпиясы. Бұл агаш Кентауда қаласына қарасты Қарнақта өсіп тұр. Атадан қалған мұра. Тамыры тереңге кеткен тұт туралы түрлі аңыздар айтылады. 8 гасырда ислам дінін таратқан діндар Имам Бақыл жылқысын байламақ болып, қазық етіп агашты қадап кеткен. Содан бері өсіп-өніп тұр. Ал, келесі бір аңыз әңгімеде Пайғамбардың өскербасылары осы маңдан етіп бара жатып, шыбықты қадап кеткен деседі. Накты зергелмеген. Ата-бабадан ауызша айтылып келе жатқан тарих. Тұт агашын жергілікті тұрғындар «мәжратұт» деп атайды.

Ортасын шірік кеулең, бойбой болып жарылып жатса да жан-жагынан бұталар өсken.

жануарлар мекен етеді. Болашақта экологиялық туризмнің жаунарына айналады деген жоспар бар.

Заңгар жазушы Мұхтар Өуезов тамсанып, «Қаратау тәжі» деп атап кеткен Кентауда көзінде Кеңес одагы үшін үлгілі қала болған. Шанаарды құрудагы мақсат Ащысай полиметалл кеңіншіндегі жұмысты жүргізу үшін еді. Сондықтан багдарлама барысында Кентаудың қара шаңырагы болып есептелең Ащысайға тоқталмай кету өбес-тік болар.

Ащысай. Жер жаннаты. Әйтілі болған мекен. Кезінде Қазақстанның тұсті металлургия саласындағы ірі өндіріс орындарының бірі еді. Екінші дүние жүзілік согыста майданға қажетті қорғасынның жартысынан астамын берген кең орны қазір қалың үйқыда. Тып-тыныш. Туризмнің нагыз отаны болуга лайықты жердің таулары да үнсіз қалғып жатқандай.

Карт Қаратаудың етегіндегі Ащысай тауы көздің жауын алып тұр. Тастарды қолмен қалап қойғандай қабатты жартастар, қыраттары өдемі. Тарихты да, табигатты да үштастырган елкемен қалай мактансақта жарасады. Тек туристі тартып, тірлікті жандандыру қажет-ақ.

Жалпы Түркістан өңірі өртүрлі дөүірдегі жүзделеген сөүлет ескерткіштері бар ең үлкен мекендердің елі. Сайрам, Бәйдібек, Отырау, Шардара, Ордабасы аудандары өзінің ежелгі архитектуралық тарихи ескерткіштерімен мәлім болса, Төлеби, Тұлқібас, Қазығұрт аудандары тамылжыған табигатымен эко-туристерді тәтті етеді. Ал Шардараның шөлді жері мен сұзы сахара мен жағажай туризмінің сұранысын қанагаттандыруы бек мүмкін. Яғни, Түркістан өлкесінің тарихи, археологиялық, сөүлеттік және табиги орындармен саяхаттау - бұл жағымды жаңалықтарға толы нагыз шытырман оқига. Республиканың өзге аймақтарымен салыстырыланда Түркістан облысы мәдени-тарихи-танымдық-экологиялық саяхаттар нарығында қөшбасшы болып табылады.

Ежелгі қоныстар, қыш әшекейлермен керемет безендірліген биік мұнаралар, мешіттер мен кесенелердің бір көргенде ешашан ұмыттайсыз. Ал шұлы әсем шығыс базарлары мен жергілікті халық қонақжайлышы, исі бүркіраган тәтті тагамдар, тандырга піскен сан алуан нандар сіздің есіңізде мәнгі сақталады деген сенімдеміз.

Мақтасы мен бау-бақшасы, тынымсыз базары мен шебер қолөнершілері бүгінде атабабадан қалған өндірі әдістерін пайдаланагатын бірден бір елке.

Тізе берсең туристерді бейжай қалдырымайтын таңгажайыпқа толы өлкеге тек «ҚОШ КЕЛДІ-ІЗ» дегім келеді.

Улжан НАУШАБАЕВА.

